

Punkt 8.

Orientering om håndtering af pesticidfund i drikkevand

2016-002313

Miljø- og Energiforvaltningen fremsender til Miljø- og Energiudvalget orientering om praksis for håndtering af pesticidfund i drikkevand.

Beslutning:

Til orientering.

Daniel Nyboe Andersen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Denne orientering beskriver Miljø- og Energiforvaltningens håndtering af fund af pesticider og nedbrydningsprodukter i drikkevand fra almene vandværker.

Grænseværdien for pesticider er 0,1 µg/l i afgangsvandet fra vandværket. Der er ingen grænseværdi for det råvand, der pumpes op fra borerne.

Praksis ved fund af pesticider over grænseværdien

Hvis der konstateres en overskridelse af grænseværdien for pesticider i afgang vandværk, foretages omprøver for at bekræfte analyseresultatet. Der igangsættes opsporing af fra, hvilke boring/boringer forureningen stammer fra. Det vurderes, om forureningen kan afhjælpes, eller om en forurenede boring eller kildeplads kan tages ud af drift, eller der kan ske opblanding med vand fra borerne, der overholder grænseværdien.

Embedslægen kontaktes med henblik på en vurdering af den sundhedsfarlige risiko. I konkrete sager med fund af pesticider over grænseværdien, hvor embedslægen har vurderet, at overskridelsen ikke var akut sundhedsskadelig, er vandværkerne – efter aftale med embedslægen – ikke påbudt at informere forbrugerne.

Når det er påvist, hvilken boring, som forureningen stammer fra, har Aalborg Kommune normalt følgende praksis for fund af pesticider i en boring. Embedslægen orienteres om tiltag til afhjælpning af problemet.

Tabel 1:

Fund af pesticider i en boring	Tiltag	Information af forbrugerne
Ingen fund	Det ordinære analyseprogram følges.	Nej
Fund under grænseværdien:		
0-75 % af grænseværdien	Analyse 1 gang pr. år indtil niveauet er fastlagt i boringen. Herefter konkret vurdering af analysehyppighed.	Nej
75-100 % af grænseværdien	Vandværket får skærpet kontrol med analyse for det konstaterede pesticid 1 gang pr. kvartal, indtil niveauet er fastlagt i boringen. Herefter konkret vurdering af analysehyppighed.	Nej
Fund over grænseværdien:		
Afhjælpning eller lukning planlægges:		
	- Den forurenede boring/kildeplads tages ud af drift.	Ja, hvis overskridelsen vurderes at være akut sundhedsskadelig
	- Det forurenede vand fra boringen fortyndes med vand fra andre rene borer i en rentvandstank. Der udarbejdes en blandingsstilladelse med vilkår om fortyndingsforhold og krav til skærpet prøvetagning.	Ja. Via offentliggørelse på Aalborg Kommunes hjemmeside, jf. § 72 i Vandforsyningsloven. Aalborg Kommune har givet flere blandingsstilladelser.
	- Hvis den forurenede boring ikke kan lukkes ned pga. forsyningssikkerheden, og kvalitetsproblemerne ikke kan løses hurtigst muligt, skal der udstedes et påbud til Vandværket om, at der hurtigst muligt træffes udbedrende foranstaltninger til genoprettelse af	Ja. Forbrugerne skal informeres om dispensationen jf. §17, stk. 2 i drikkevandsbekendtgørelsen. Aalborg Kommune har endnu

drikkevandets kvalitet. Påbuddet skal være indeholdt en dispensation for kvalitetskravene.	ikke givet en dispensation for kvalitetskravene for pesticider.
--	---

Der er i løbet af de sidste fem år fundet fem overskridelser af grænseværdier for pesticider i afgangsvandet i Aalborg Kommune. I 4 af tilfældene blev den forurenede boring lukket ned, og i det 5. tilfælde blev den mest forurenede boring straks neddroget til ca. halv kraft og få dage senere taget helt ud af drift. Efter knap 30 dage viste nye prøver, at grænseværdien igen var overholdt.

Som det fremgår af tabel 1, har Aalborg Kommune ikke givet en dispensation for kvalitetskravene for pesticider, idet borerne, der har forårsaget, at grænseværdien i afgangsvandet fra vandværket er overskredet, er lukket ned midlertidigt eller taget permanent ud af drift. Hvis en boring igen bliver taget i brug, og grænseværdien er overskredet, bliver der i en blandingstilladelse stillet skærpede krav til analyse og blandingsforholdet med andre rene borer, jf. tabel 1. Denne tilladelse offentliggøres på Aalborg Kommunes hjemmeside.

Såfremt et vandværk har overskredet grænseværdien for pesticider i afgangsvandet fra vandværket, og hvis den forurenede boring ikke kan lukkes ned pga. forsyningssikkerheden, og kvalitetsproblemerne ikke kan løses hurtigst muligt, skal der udstedes et påbud til vandværket. Påbuddet skal sikre, at der hurtigst muligt træffes udbedrende foranstaltninger til genoprettelse af drikkevandets kvalitet. Påbuddet skal være indeholdt en dispensation for kvalitetskravene, og forbrugere skal informeres om dispensationen jf. §17, stk. 2 i drikkevandsbekendtgørelsen.

Baggrund

Bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg ("Drikkevandsbekendtgørelsen") fastsætter de kvalitetskrav, som drikkevand skal opfylde og hvilke undersøgelser, der skal foretages af vandet.

Krav til analyser

Omfanget og hyppigheden af analyser, der foretages af vandet fra almene vandværker (over 10 forbrugere), afhænger af den producerede eller distribuerede vandmængde pr. år. F.eks. gælder det, at hyppigheden for undersøgelse for pesticider og nedbrydningsprodukter i drikkevand for et alment vandværk, der leverer 35.000-350.000 m³ vand pr. år, er én gang om året, hvor prøven udtages fra vandværket og desuden hvert 4. år fra borerne.

Der er ikke krav om analyser for pesticider og nedbrydningsprodukter for ikke-almene vandforsyningsanlæg (3-9 forbrugere samt enkeltindvindingsanlæg, der forsyner 1-2 husstande), da der gælder en "forenklet" kontrol. Det er i Aalborg Kommune besluttet, at denne kontrol skal foretages hvert 5. år.

Drikkevandsbekendtgørelsen står til at skulle revideres, da der skal ske en implementering af et EU-drikkevandsdirektiv i dansk lovgivning senest den 27. oktober 2017. Aalborg Kommune har haft udkast til ændring af bekendtgørelsen i høring. Der er tale om en gennemgribende revision, og det er bl.a. ændret, at mindre almene vandværker (under 3650 m³/år) samt ikke-almene vandværker ikke længere skal foretage kontrol af drikkevandet. Den endelige drikkevandsbekendtgørelse er under politisk behandling. På baggrund af flere høringssvar er der forlydender om, at der muligvis foretages ændringer i forhold til, hvilke anlæg der skal foretage kontrol af vandet fremover.

Krav om supplerende analyser

For at kommunen kan træffe afgørelse om, at der skal foretages supplerende analyser udover det ordinære analyseprogram, skal der være grund til at antage, at der findes stoffer eller mikroorganismer i vandet, som kan udgøre en potentiel fare for sundheden.

Hvad siger lovgivningen?

Krav hvis grænseværdierne ikke overholdes

Hvis et alment vandværk ikke overholder de i lovgivningen fastsatte kvalitetskrav, kan kommunen give påbud om, at anlægget skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt, eller om andre foranstaltninger, herunder at forbrugere skal træffe sikkerhedsforanstaltninger.

Hvis vandet fra et alment vandværk bedømmes at være sundhedsfarligt (efter drøftelse med embedslægen/Styrelsen for Patientsikkerhed), drager kommunen omsorg for, at årsagen påvises og sørger for, at der hurtigst muligt træffes udbedrende foranstaltninger til genoprettelse af drikkevandets kvalitet.

Hvis vandet bedømmes at være sundhedsfarligt, eller der er nærliggende fare for, at vandet kan blive sundhedsfarligt, skal kommunen uden unødigt ophold give påbud om, hvilke foranstaltninger der skal træffes til at imødegå de problemer, der kan opstå som følge af overskridelserne, herunder anvendelsesbegrænsninger. Vurdering af om vandet er sundhedsfarligt sker efter drøftelse med embedslægen.

Information til forbrugerne

Kommunalbestyrelsen sikrer, at vandforsyningssystemets – herunder almene vandværker – forbrugere informeres om forhold vedr. overskridelse af kvalitetskrav, herunder oplyses om eventuelle foranstaltninger, den enkelte forbruger bør træffe, medmindre kommunalbestyrelsen finder, at overskridelsen af kvalitetskravene er ubetydelig.

Hvis der er tale om, at vandet er sundhedsfarligt, sikrer kommunen, at vandforsyningssystemets forbrugere straks underrettes om forholdene, herunder oplyses om foranstaltninger, den enkelte forbruger bør træffe.

Fastsættelse af grænseværdier

Grænseværdierne for pesticidrester i drikkevandet blev i sin tid fastsat ud fra en politisk beslutning om, at man ikke ønskede pesticidrester i drikkevandet. Derfor blev grænseværdierne fastlagt som den laveste koncentration, der kunne måles med datidens udstyr, dvs. detektionsgrænsen blev sat som grænseværdi. Det er i dag teknisk muligt at måle koncentrationer under 0,1 µg/L.